

KIRJAAMINEN TOIMINTAYKSIKÖIDEN RAJAPINNALLA

Aluekoordinaattori Nina Peronius

Kansa-koulu –hanke,

Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, Lapin toimintayksikkö

Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

Lapin toimintayksikkö

TOIMINNALLINEN RAJAPINTA

- Rajapinta muodostuu, kun asiakkaan/potilaan asiaa käsitellään useammassa kuin yhdessä organisaatiossa
 - Sosiaalipalvelut/terveydenhuolto/työhallinto/nuorisotoimi/Kela jne.
 - Asiakastietojärjestelmien välillä voi olla tekninen rajapinta tai tieto ei siirry ollenkaan tietojärjestelmästä toiseen
 - Tietoa saa siirtää rekisterien välillä pääsääntöisesti vain asiakkaan/potilaan luvalla
- Toiminnallinen rajapinta voi konkretisoitua organisaatioiden välissä tai organisaation sisällä
 - Yhteisasiakkuus organisaatioiden välissä: Asiakas/potilas on samanaikaisesti useamman organisaation palvelujen piirissä
 - Siirtymäasiakkuus: Asiakkaan palveluvastuu siirtyy päättyvästä palvelusta asiakkaan asian vastuulle ottavaan palveluun
 - **Yhteinen asiakas palveluyksikön sisällä, kun organisaatiossa tarjolla sekä sosiaali- että terveydenhuollon palveluja ja siellä työskentelee sosiaali- ja terveystieteiden ammattilaisia.**

TOIMINNALLINEN RAJAPINTA SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUISSA

- Eri organisaatioilla on oma asiakas-/potilasrekisterinsä
 - Pääsääntöisesti tietoa rekisteristä toiseen ei saa siirtää kuin asiakkaan nimenomaisella suostumuksella
- Terveystieteidenhuollossa syntyy **terveydenhuollon potilastietoja** (-> Kanta-tallennus), mutta joskus myös sosiaalihoollon asiakastietoja (esim. kotihoito terveydenhuollon organisaation alaisuudessa)
- Sosiaalihoollossa syntyy **sosiaalihoollon asiakastietoja** ja mutta myös **sosiaalihoollon potilastietoa**
 - Sosiaalihoollon potilastietoa ei toistaiseksi tallenneta (ei saa tallentaa) potilastiedon arkistoon eikä se kuulu sairaanhoitopiiriin kunnallisen terveydenhoidon yhteisrekisteriin
 - Sosiaalihoollon potilastiedot tulee erottaa sosiaalihoollon asiakastiedoista ja säilyttää omana osarekisterinä sosiaalihoollon asiakasrekisterissä
- Tiedonkäsittelyn näkökulmasta haasteena on asiakas- ja potilastietojen erottelu silloin, kun ne syntyvät samassa organisaatiossa
 - Potilas- ja asiakastietoja koskevat erilaiset säännökset mm. salassapidon, säilytysaikojen ja tietojen luovutuksen osalta sekä käyttöoikeuksien määrittelyssä.

MITÄ JA MIHIN REKISTERIIN SOSIAALI- TAI TERVEYDENHUOLLON AMMATTIHENKILÖ KIRJAA?

- Sosiaalihuollon ammattihenkilö kirjaa sosiaalihuollon asiakastietoa
 - Kirjaamisvelvoite ammattilaisella ja tietyissä tilanteissa avustavalla henkilöllä
 - Sairaalasosiaalityössä tuotetaan kuitenkin potilastietoa, kuraattorin tehtävissä koulun oppilastietoa mutta esim. terveydenhuollon alaisena toimivassa kotihoidossa tulee asiakastieto erottaa potilastiedosta
- Terveydenhuollon ammattihenkilö voi kirjata
 - terveydenhuollon potilastietoa, kun osallistuu palvelun toteutukseen terveydenhuollon työntekijänä.
 - Sosiaalihuollon asiakastietoa, kun toimii sosiaalihuollon organisaatiossa sekä
 - sosiaalihuollon asiakasrekisteriin liittyvää, sen alarekisteriin talletettavaa potilastietoa, kun hän toimii sosiaalihuollon organisaatiossa ja työtehtävä liittyy asiakkaan terveydentilan tutkimukseen tai hoitoon
- Terveydenhuollon ammattihenkilön työnantaja ja yksikkö, jossa terveydenhuollon toimenpiteitä toteutetaan, vaikuttavat siis siihen mihin rekisteriin potilasasiakirjat tallennetaan

- **Laki sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista** (2015/254, 7 §, 8 §): sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen kirjaaminen sosiaalihuollon toimintayksikön sisäisessä yhteistyössä ja asiakastietojen kirjaamisesta organisaatioiden välisessä monialaisessa yhteistyössä
- **Sosiaalihuoltolaki** (2014/1301, 41 §): monialainen yhteistyö
- **Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista** (2000/892): asiakassuhteen luottamuksellisuus, asiakkaan oikeus hyvään palveluun ja kohteluun sosiaalihuollossa

- **Sosiaali- ja terveysministeriön asetus potilasasiakirjoista** (2009/298): potilastietojen käsittely
- **Terveydenhuoltolaki** (2010/1326, 32 §, 33 §): sosiaali- ja terveydenhuollon sekä perusterveydenhoidon ja erikoissairaanhoidon yhteistyö
- **Laki potilaan asemasta ja oikeuksista** (1992/785): potilaan oikeudet ja potilasasiakirjat

- **Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvuuista** (2012/980)
- **Päihdehuoltolaissa** (1986/41)
- **Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista** (1987/380)
- **Laki kehitysvammaisten erityishuollosta** (1977/519)
- **Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä** (2007/159)

LISÄTIETOJA

- Komulainen, Joni (2012). Suostumuskäytännöt .THL/OPERer. Koulutustilaisuus 12.5.2012.
<https://koulutus.fcg.fi/Portals/2/Dokumentit/2.5.%2012.11.%20Suostumusk%C3%A4yt%C3%A4nn%C3%B6t,%20Komulainen%20Joni.pdf>
- Tietosuojavaltuutetun toimisto (2010):Henkilötietojen käsittely suostumuksen perusteella
http://www.tietosuoja.fi/material/attachments/tietosuojavaltuutettu/tietosuojavaltuutetuntoimisto/oppaat/6JfpovHIV/Henkilötietojen_kasittely_suostumuksen_perusteella.pdf
- Tietosuojavaltuutettu (2009) Sosiaalihuollon asiakastietojen ja potilastietojen käsittelystä sosiaalihuollossa. Tietosuojavaltuutetun kannanotto Dnro 1773/49/2009.
<http://www.tietosuoja.fi/text/fi/index/ratkaisut/sosiaalihuollonasiakastietojenapotilast.html>
- Tietosuojavaltuutettu (2012): Kotihoidon tietojen käsittelystä. Tietosuojavaltuutetun kannanotto Dnro 565/41/2012
<http://www.tietosuoja.fi/fi/index/ratkaisut/kotihoidontietojenkasittelysta.htm>
- Tietosuojavaltuutetun toimisto (2016): Sosiaalihuollon asiakastietojen käsittelystä. Oppaat
http://www.tietosuoja.fi/material/attachments/tietosuojavaltuutettu/tietosuojavaltuutetuntoimisto/oppaat/sS7Y8nd6n/TSV_LOGO_ARVOT_20110222162112.pdf
- THL (2013). Ohje sosiaalihuollossa syntyvien potilastietojen erottamisesta terveydenhuollon potilasrekistereihin kuuluvista ja valtakunnalliseen potilastiedon arkistoon tallennettavista potilastiedoista.
<http://www.kanta.fi/documents/12105/3494314/Ohje+sosiaalipalveluissa+syntyvien+potilastietojen+k%C3%A4sittelyst%C3%A4/312941ad-6cb6-464b-9d1a-6500d2b2dc5b>

